

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-07-23

Diarienummer 0382/23

Handläggare

Anette Lindgren

Telefon: 031-368 36 32

E-post: anette.lindgren@kultur.goteborg.se

Yttrande till stadsbyggnadsnämnden över Detaljplan för gång- och cykelbro över Göta älv – samråd

Förslag till beslut

I kulturnämnden

1. Kulturnämnden tillstyrker detaljplaneförslaget för gång- och cykelbro över Göta älv.
2. Kulturnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande till stadsbyggnadsnämnden som eget yttrande.
3. Kulturnämnden förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Kulturnämnden har fått samrådshandlingar för detaljplan för gång- och cykelbro över Göta älv på remiss av stadsbyggnadsnämnden. Detaljplaneförslaget omfattar en ny öppningsbar broförbindelse mellan Packhuskajen och Hugo Hammars kaj, samt ledverk och väntbryggor i farleden.

Ett uttalat mål med detaljplanen är att bron inte ska påverka stadsbilden och kulturmiljön på ett negativt sätt. Väl gestaltad blir den ett enkelt avläst tillägg i stads- och älvrummet och kan samspela väl med den värdefulla kulturmiljön.

Inom planområdet finns arkeologiska lämningar efter den befästa staden. Bron kommer att påverka fornlämningsområdet och ansökan om ingrepp i fornlämnning behöver kommunen söka hos länsstyrelsen.

Resterna efter fästningsstaden är ett av Göteborgs starkaste kulturhistoriska särdrag. Området runt Stora Bommen är Göteborgs historiska huvudentré, och Göteborgs finrum mot älven. Brons landfäste behöver särskild omsorg i detaljplanering och utformning.

Planerade högvattenskydd behöver studeras tillsammans med den planerade bron och befintliga kulturmiljöer så att en god helhetsverkan kan nås. Kompensationsåtgärder för båttrafiken kan behövas för att upprätthålla stadens kulturhistoriskt värdefulla maritima prägel. En gång- och cykelbro är positiv ur ett generellt kulturvärdesperspektiv då den stärker tillgängligheten för att ta del av kultur och att utöva kultur på båda sidor om älven.

Kulturnämnden föreslås tillstyrka detaljplaneförslaget och att översända tjänsteutlåtandet till stadsbyggnadsnämnden som eget yttrande.

Bedömning ur ekonomisk och ekologisk dimension

Kulturförvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Bedömning ur social dimension

Kulturförvaltningen ser flera potentiellt positiva effekter av planen ur ett socialt perspektiv. Detta gäller i synnerhet om området runt Götaverken/Lundbyvassen får växa med en stor andel kulturinnehåll och attraktiva mötesplatser. Ett nytt centralt placerat område med plats för konst, musik och föreningsliv har potential att bli stärkande för barns och äldres plats i staden samt främja mångfald och jämställdhet.

Bilagor

1. Remiss från stadsbyggnadsnämnden.
2. Plankarta.
3. Planbeskrivning.
4. Miljökonsekvensbeskrivning.
5. Kulturmiljöutredning.
6. Antikvarisk konsekvensbeskrivning.

Expedieras till

Stadsbyggnadsnämnden.

Ärendet

Stadsbyggnadsnämnden har översänt samrådshandlingarna för ”Detaljplan för gång- och cykelbro över Göta Älv inom stadsdelarna Nordstaden, Tingstadsvassen och Lundbyvassen” till kulturnämnden på remiss. Samrådstiden är den 29 maj till den 13 augusti 2024. Kulturnämnden har beviljats anstånd med svarstiden till den 29 augusti 2024.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund till ärendet

Göteborgs Stad har länge planerat och utrett en gång- och cykelbro över Göta älv. Alternativstudier inleddes 2016, vilket följdes av ett inriktningsbeslut i kommunfullmäktige 2021 att starta planeringen av sträckningen mellan Packhuskajen och Hugo Hammars kaj. Broläget redovisas i översiktsplanen för Göteborg, antagen 2022, och arbetet med de konkreta planerna inleddes 2022. Den ska kunna genomföras i tidsperspektivet fram till 2035. Förbindelsen ingår i pendlingscykelnätet.

Planens innebörd och genomförande

Detaljplanen möjliggör uppförande av en öppningsbar gång- och cykelbro över Göta älv, mellan Packhuskajen och Hugo Hammars kaj. Bron integreras med befintliga gång- och cykelvägar på båda sidor av älven. Den ska ha en öppningsbar sektion mitt över älven med en minsta farledsbredd på 30 meter och en segelfri höjd på 5,5 meter. Förändringar i farleden kommer också att genomföras som en del av projektet. Det är anläggningar såsom ledverk och väntbryggor i farleden som föranleder planområdets breda mittsektion.

Kommunen ansvarar för planläggning, finansiering och genomförande av byggnationen, inklusive utbyggnad av nödvändig infrastruktur på båda sidor av älven samt underhåll och drift av den nya förbindelsen. Kommunen hanterar även förändringar i vattenområdet och säkerställer att alla konstruktioner uppfyller gällande regelverk och säkerhetskrav.

Syftet med bron är att knyta samman staden över älven, skapar ett sammanhängande och robust gång- och cykelnät som främjar en god stadsutveckling och bidrar till ett hållbart resande. Bron blir cirka 400 meter lång, det tar omkring 10 minuter att gå och 3 minuter att cykla över.

Ett uttalat mål med detaljplanen är att den ska säkerställa ett utförande av bron som inte påverkar stadsbilden, och kulturmiljön på ett negativt sätt.

Förvaltningens bedömning och förslag

Inom planområdet, runt Packhuskajen, finns arkeologiska lämningar efter den befästa staden. Det handlar främst om fästningens yttre murar och sänkverk, men kan också omfatta fartyg och andra spår av platsens användning. Bron kommer att påverka fornlämningsområdet i vattnet runt brofästet vid Packhuskajen. Ansökan om ingrepp i fornlämnning behöver kommunen söka hos Länsstyrelsen.

Resterna efter fästningsstaden är ett av Göteborgs starkaste kulturhistoriska särdrag. Området runt Stora Bommen är Göteborgs historiska huvudentré, och Göteborgs finrum mot älven. Tillägg i miljön behöver ha mycket höga ambitioner gällande såväl placering som gestaltning.

Den valda platsen för angöring av bron vid Packhusplatsen är inne i hamnbassängen. Brons landfäste behöver särskild omsorg i detaljplanering och utformning, så att den inte

blir ett visuellt störande inslag för dem som vistas runt Packhusplatsen, på kajen och på älven. Ytan mellan bron och kajkanten vid Packhusets södra kortsida behöver också studeras noga, så att helhetsgestaltningen av miljön i denna del av hamnbassängen blir värdig stadens historiska huvudentré.

Det kan konstateras att brofästet tar en stor del av hamnbassängen anspråk. Det betyder att träbryggan i bassängen, idag i bruk som landningsplats, kommer att försvinna. Med den försvinner ytterligare en del av båttrafiken i området runt centrala staden. Kompensationsåtgärder för båttrafiken kan hjälpa till för att bibehålla stadens kulturhistoriskt värdefulla maritima prägel.

Översiktsplanens markanvändningskarta redovisar planerade högvattenskydd som behöver studeras tillsammans med den planerade bron och befintliga kulturmiljöer så att en god helhetsverkan kan nås. En ny gång- och cykelbro är en fördel ur ett generellt kulturvärdesperspektiv då den stärker tillgängligheten för att ta del av kultur och att utöva kultur på båda sidor om älven.

Kulturnämnden föreslås att tillstyrka detaljplaneförslaget och att översända tjänsteutlåtandet till stadsbyggnadsnämnden som eget yttrande.

GÖTEBORGS STADS KULTURFÖRVALTNING

Anna Rosengren

Britta Söderqvist

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Göteborgs museer och konsthall